

POSUDEK

dizertační práce doktoranda **JUDr. Petra Tégl**a na téma

„Dobrá víra v občanském právu“

Jde o práci v rozsahu 223 stran včetně obsahu a seznamu základní literatury, obsahově rozdělenou do devíti částí a závěru. Pojednává se v ní o vzniku a vývoji pojmu „dobré víry“, o její objektivní a subjektivní stránce, o její presumci, o výskytu pojmu dobré víry v právních řádech, o porovnání dobré víry a omylu, o dobré víře fyzických a právnických osob, o dobré víře podávající se z veřejných seznamů, nabývající tak významu veřejné dobré víry, o její zjišťování, významu a uplatnění zejména při nabývání vlastnických a jiných věcných práv od nevlastníka.

Už zvolením uvedeného tématu dizertační práce vzal na sebe doktorand velmi náročný úkol, i když si byl vědom toho, že se v ní může zaměřit toliko na aspekty daného pojmu a upozornit na řadu otevřených otázek, které je možno řešit jen případ od případu. Autor při zpracování látky vzal zřetel k odborné literatuře, jakož i ke zkušenostem, které z hlediska uplatnění dobré víry získal konfrontací české a polské právní úpravy při svém studijním pobytu v Polsku.

Podmíněnost platnosti právních úkonů kromě jiného i tím, že při něm nedochází k rozporu s dobrou vírou (§ 39 o.z.), ukazuje, že jde v tomto případě o generální klausuli, která ponechává široký prostor pro aplikaci. Autor správně

zdůrazňuje, že uplatnění dobré víry má své místo jen při interpretaci a aplikaci zákona, že jej nelze ztotožňovat s obecně uznávanými pravidly chování jednotlivce ve společnosti.

Autor věnuje nemalou pozornost také tomu, že ve spojení „dobrá víra“ jsou spojeny dva nesourodé prvky, a to „dobro“ a „víra“. Zatímco dobro má povahu objektivní a naproti tomu víra akcentuje subjektivní stránku myšlení a chování. V právním řádu dochází svého uplatnění pojem „dobré víry“ v objektivním smyslu. Jde o kategorii právního řádu a nelze ji ztotožňovat s obecnou morálkou společnosti.

Přikládám mimořádný význam stati dezertační práce, ve které se doktorand zasvěceně zabývá „veřejnou dobrou vírou“ zjednávanou veřejnými seznamy právního postavení subjektů práv, popřípadě předmětů jejich vlastnického nebo jiného věcného práva. Týká se to zejména evidence právních vztahů k nemovitostem v katastru nemovitostí. Jde společensky o velmi závažnou tematiku, při níž je častým předmětem kritiky nesoulad evidovaného právního stavu se skutečným právním stavem k předmětu evidence. Současná právní úprava nezjednává této evidenci postavení, o které šlo při evidenci právních vztahů v pozemkových knihách. Stěžejní zásadou jejich vedení byla zásada materiální publicity, a to jak po stránce pozitivní („Co je psáno, to je dáno“), tak po stránce negativní, a to zejména („Co není psáno, není dáno“).

Studie, o kterou v tomto směru v dizertační práci jde, může být přínosem pro budoucí kodifikaci občanského zákoníku v České republice.

Co se týče stati o nabývání věcného práva od nevlastníka, souvisí to s dobrou vírou nabyvatele opírající se o manifestační povahu držby movité věci. Ta v osobě neznalé skutečného právního stavu věci nutně vyvolá představu, že faktické moci držitele movité věci odpovídá i moc právní. Držba movité věci má totiž manifestační účinky. Názorně se to podává z ustanovení § 161 odst. 1 o.z., v němž ochrana dobré víry má přednost před ochranou vlastnického práva.

Lze souhlasit s poznámkou na str. 213, že „dobrá víra je institutem, kterému intuitivně rozumíme; máme-li jej však definovat či explikovat, dostáváme se do úzkých“. Souhlasím s tézí, že objektivní dobrá víra jako standard chování subjektů právních vztahů se musí promítat do účinků konkrétního právního vztahu.

Jsem přesvědčen, že doktorand v dizertační práci přispěl výrazným podílem k vyjasnění pojmu „dobré víry“ a potřebě jeho uplatnění při tvorbě právních vztahů. Uplatnění uvedeného institutu do jisté míry oslabuje dopad doktriny „summum ius summa saepe iniuria“.

Navrhuji, aby předložená dizertační práce byla posouzena jako zdárné splnění zvoleného úkolu.

21.4.2008

Doc. JUDr. Jiří Mikeš

PF UK Praha